

IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Droga ku wzajemności”, Białystok, 20-22 lipca 2001.

W dniach 20-22 lipca 2001 roku w gmachu Uniwersytetu w Białymstoku odbyła się IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Droga ku wzajemności” poświęcona polsko-białoruskim związkom językowym, literackim, historycznym i kul-

turowym. Konferencja została zorganizowana przez Zarząd Główny Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Polsce i Katedrę Filologii Białoruskiej Uniwersytetu w Białymstoku przy współudziale Grodzieńskiego Obwodowego Komitetu Wykonawczego, Grodzieńskiego Uniwersytetu Państwowego im. Janki Kupały i Związku Polaków na Białorusi.

W otwarciu i obradach plenarnych uczestniczyło ponad 100 osób. Byli to referenci, słuchacze zainteresowani tematyką konferencji oraz oficjalni goście z kraju i z Białorusi. Obrady toczyły się na posiedzeniach plenarnych i w 3 sekcjach: językoznawczej, literackiej i historyczno-kulturowej.

W obradach plenarnych wystąpili: prof. Bazyli Białokozowicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) z referatem *Jan Baudouin de Courtenay wobec Białorusi i Litwy*; prof. Святлана Мусіенка (Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт ім. Янкі Купалы) przedstawiła *Беларускі фальклор у творчасці А. Міцкевіча*; prof. Antoni Mironowicz (Uniwersytet w Białymstoku) mówił o *Chryścianizacji Europy Środkowo-Wschodniej*; dr Jarosław Matwiejuk (UwB) przybliżył słuchaczom *Ochronę prawną mniejszości narodowych w Polsce*; prof. Генадзь Цыхун (Інстытут мовазнаўства НАН Беларусі) wygłosił referat pt.: *Гарманізацыя моўных стасункаў на падставе Усеагульнай дэкларацыі лінгвістычных правоў*.

W ramach sekcji językoznawczej tematyce onomastycznej były poświęcone referaty prof. Michała Kondratiuka (UwB) *O rzadkich w Polsce nazwiskach z pogranicza słowiańsko-bałtyckiego*; prof. Krystyny Szczesniak (Uniwersytet Gdański) *Nazwy ulic grodzieńskich w świetle broszurki J. Jodkowskiego*; prof. Bazylego Tichoniuka (Uniwersytet w Zielonej Górze) *Nazwiska z sufiksem -ul we współczesnej antroponomii polskiej*; dr Bożeny Frankowskiej-Kozak (Uniwersytet Szczeciński) *Nazwiska przesiedleńców z Grodzieńszczyzny na Pomorzu Zachodnim*.

Gwary polsko-białoruskiego pogranicza scharakteryzowali następujący referenci: prof. Feliks Czyżewski (Uniwersytet im. M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie) *Nomina agentis w gwarach zachodniobiałoruskich*; dr Bazyli Siegień (UwB) *Niektóre cechy morfologiczne gwar północnej Hajnowszczyzny*; dr Zofia Trancygier-Koczuk (UwB) *Augmentativa w gwarach polsko-ruskiego pogranicza językowego pod Siemiatyczami*; mgr Alina Frankowska i mgr Maria Panasewicz-Dubicka (UwB) *Leksyka dotycząca życia codziennego w gwarach Białostocczyzny w kontekście sąsiednich gwar obwodu grodzieńskiego i brzeskiego na Białorusi*. Prof. Bogusław Nowowiejski (UwB) wystąpił z referatem *Białoruskie podstawy dialektyzmów i regionalizmów północno-wschodnich*; dr Lilia Citko (UwB) omówiła *Białoruskie cechy fonetyczne w Kronice Bychowca*; prof. Mieczysław Basaj (Uniwersytet Śląski w Katowicach) przedstawił *Wpływy czeskie w Biblii F. Skoryny*.

W sekcji literackiej dominowała tematyka literatury XIX wieku i literatury współczesnej. Kilka odczytów poświęcono Białoruskiemu Stowarzyszeniu Literackiemu „Białowieża”. Prof. Jan Czykwin (UwB) wystąpił z referatem *Дз праблемы польска-беларускіх перакладаў*; prof. Halina Twaranowicz (UwB) przedstawiła *„Беластоцкі шытак” Масея Сядніёва*; к.ф.н. Анатоль Раманчук (Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт ім. Янкі Купалы) mówił o *Пошуках і эксперыменце ў паэзіі „белавежцаў”*; к.ф.н. дацэнт Вольга Шынкарэнка (Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт ім. Ф. Скарыны) skoncentrowała się nad tematem *Па-*

эзія Н. Артымовіч: „над акварыятамі выказаных слоў”; mgr Anna Posałujko (UwB) wygłosiła referat na temat *Уладзімір Караткевіч у Польшчы ў 1970-1976 гг.*; к.ф.н. Галіна Тычка (Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт ім. М. Танка ў Мінску) skupiła się nad *Драмай Е. Жулаўскага „Эпас і Псіха” і яе роляў у творчым лёсе Янкі Купалы*.

W sekcji historyczno-kulturowej poruszano głównie 4 tematy: historiografia białoruska w XIX i XX wieku, działalność Armii Krajowej na terenach Grodzieńszczyzny podczas II wojny światowej, kształtowanie się świadomości narodowej Białorusinów, interpretacja pojęcia „naród” z punktu socjologicznego, oraz stosunki religijne na polsko-białoruskim pograniczu. W sekcji historyczno-kulturowej wystąpili m.in. prof. Włodzimierz Pawluczuk (UwB) z referatem *Przemiany świadomości Białorusinów w Polsce*; prof. Дмитрий Капев (ГДУ) zaprezentował temat *Поляки и Польша в белорусской исторической мысли XIX-XX вв.*; dr Witali Barabasz (Uniwersytet Grodzieński) mówił o *Stosunku okupacyjnych władz niemieckich do ludności polskiej na Białorusi w latach 1941-1944*. Dr Nina Androsiuk (UwB) przybliżyła słuchaczom tradycje, obrzędy i słownictwo związane z obchodami święta *Zielone Świątki* na Białostocczyźnie.

Konferencja z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem ze strony naukowców. Zgłoszono 56 referatów, z czego odczytano 36. Część osób nie wzięła udziału w konferencji, ale nadesłała swoje artykuły do druku. Wygłoszone referaty i komunikaty na IX Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu „Droga ku wzajemności” ukażą się w kolejnej publikacji zatytułowanej *Polsko-białoruskie związki językowe, literackie, historyczne i kulturowe*.

Redaktorem trzech tomów publikacji i kierownikiem naukowym Konferencji był prof. dr hab. Michał Kondratiuk z Katedry Filologii Białoruskiej Uniwersytetu w Białymstoku. Wydane drukiem materiały z konferencji adresowane są do pracowników naukowych, wykładowców uczelni wyższych, nauczycieli szkół średnich, studentów oraz szerokiego grona czytelników zainteresowanych polsko-białoruskimi związkami w dziedzinie języka, literatury, historii i kultury zarówno w czasach dzisiejszych, jak i na przestrzeni dziejów historycznych obu narodów.

Alina Filinowicz
Białystok